

at det vilde være en Svækkelse af vor Arbeidskraft, vor Energi, vilde være en Biledning med Hensyn til den Wei, vi skulle følge, en Bortleden fra den Bane, som det nu med store Anstrengelser og store Bekostninger er lykkedes os at komme ind paa, en Tvingen tilbage i gamle Spor, som have været Landet uhyre kostbare i Løbet af foregaaende Menneskealdere. Derfor maa der være, saaledes som jeg begyndte med at udtale, mange andre Maader, hvorpaa man indirekte kan ophjælpe Landbruget her i Landet. Jeg gjentager det, Landbruget har Noget til Gode for alle de Byrder, det hidtil har maattet udrede, og jeg er overbevist om, at Lovgivningsmagten i Fremtiden ikke vil være uwillig til at paa- drage Statskassens væsentlige pekuniære Byrder for at erstatte det, som jeg betegner saaledes, at Landbruget har det til Gode. Den her foreslaaede Wei kan være god at benytte i en snæver Bending, hvor man søger et politisk Agitationsmiddel ved Siden af Arbejderloven, men Andet er dette Lovforslag heller ikke, og jeg foreslaar derfor, at man nægter det Overgang til 2den Behandling.

Finanzministeren (Estrup): Jeg er ganske enig med den ærede Taler, der satte sig, i at det er ønskelig, at et Lovforslag af den Betskaffenhed som det foreliggende faar en hurtig Behandling, idet det selvfølgelig kommer til at gribe ind paa forskjellig Maade i vigtige Interesser, hvor de Bekommende kunne have et billigt Krav paa, at Uviskedstilstanden ikke varer for længe. Men naar den ærede Taler særlig vil begrunde dette paa, hvad han kaldte en Trusel, der laa i en Udtalelse af mig ved Fremsettelsen af Lovforslaget, en Trusel mod Kornhandlen, da tror jeg virkelig, at det med Føie kan siges, at der netop i min Udtalelse laa en Beroligelse i saa Henseende, idet min Udtalelse jo netop gik ud paa, at forsaavidt man ikke vilde have en længere Frist, inden en Lov som denne skulde træde i Kraft, forsaavidt man vilde lade den træde i Kraft med kort Frist, saa vilde det være nødvendigt, at der var en Afgang til, at tidligere afsluttede Handler ikke kom ind under Lovens Omraade. Jeg ser ikke rettere end, at det ikke kan kaldes en Trusel, men netop maa være en Beroligelse for dem, der have afsluttet eller ere i Begreb med at afslutte saadanne Handler.

Det ærede Medlem angreb Lovforslaget i sin Helhed og stillede Forslag om at nægte det videre Fremme, i det han støttede sig paa to Hovedbetragtninger. Den ene var den, at Lovforslaget gik i afgjort protektionistisk Retning, en Retning, man maatte vogte sig for at komme ind paa. Den anden Hoved-

betragtning var den, at Lovforslaget ikke vilde blive til nogen virkelig Nytte for Landbruget. Derjom det ærede Medlem havde Ret i det Sidste, saa var det jo en fuldstændig tilstrækkelig Grund til ikke at fremme Lovforslaget, og saa vilde det jo være ørkesløst at undersøge, om overhovedet Tendenser i protektionistisk Retning vare forsvarlige eller ikke. Thi er Lovforslaget ikke til Nytte for Landbruget, saa kan det dog næppe falde Noget ind at søge Lovforslaget fremmet for blot principielt at slaa fast, at man kan gaa i protektionistisk Retning. Det er utvivlsomt, at man før 1797 her i Landet var inde paa et Protektionssystem, som var meget kostbart, og som vel nu fra alle Sider erkendes for at være urimeligt. Men jeg tror ikke, at der med nogen Ret kan drages en Sammenligning mellem Beskyttelsesystemet i forrige Aarhundrede og det, som her foreslaas. Men i Øvrigt maa det jo erindres, at den Retning, man slog ind paa i 1797, og som man jo senere forfulgte videre i 1838, netop var Tidens Retning, man gjorde netop den Gang det, som jeg ogsaa anbefaler nu, at man uden at lade det være afgjørende, hvad der theoretisk kan være rigtigt, tager Sagen praktisk og siger: Vi ere for smaa til at angive Retningen for Handelspolitikken i Verden, vi ere henviste til at følge den Strømning, som overhovedet gaar gennem Verden; den Gang gik Strømningen i Frihandlsretning, nu gaar den i Beskyttelsesretning. Utsaa netop lignende Grunde, som bevægede os eller bragte os til i 1797 og i Tiden derefter at gaa i den Retning, som den ærede Taler anførte, netop lignende Betragtninger er det, der bringe os til nu at følge den Strømning, der nu gaar igennem Verden, og som er protektionistisk, og ikke modsætte os den. Der er enkelte Lande, som endnu holde igjort, men det er kun et Mindretal. Den langt overveieende Del af dem, der ere bestemmende, gaa i protektionistisk Retning. Det skal den ærede Taler lade staa uimodjagt, og jeg tillader mig at kalde det en stiv Dogmatisme at fastholde for et lille Land som vort et System, fordi man paa staa, at det i og for sig er rigtigt, naar Verden ikke vil følge det, og vi lide under, at den øvrige Del af Verden ikke vil følge det. Det ærede Medlem kunde have Ret i, at den Tanke, som kom frem og fik sit Udtryk i 1838, nemlig at det vilde være rigtigt at foretage jævnlige Revisioner af Toldloven med tre Aars Mellemrum, dog kun til en vis Grad er rigtig. Thi ved Siden af det Ønskelige i, at Toldlovgivningen følger sig efter Tidsforholdene, Noget, som jeg netop anbefaler i dette Dieblit, er der ogsaa med Føie peget paa, at de Virk-